

Fagskolen Rogaland studieplan Ammeveiledning 30 stp.

30 studiepoeng nivå NKR 5.2,
nettbasert med samlinger

Godkjent av:
Dato:

Innholdsfortegnelse

UTDANNINGENS NAVN	2
FORMÅL MED UTDANNINGEN	2
NÆRMERE OM BAKGRUNNEN FOR UTDANNINGEN	3
OPPTAKSKRAV	3
OMFANG OG ARBEIDSMENGDE.....	4
ORGANISERING AV UTDANNINGEN	4
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER.....	5
LÆRINGSUTBYTTE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET	5
<i>Emne 1 – Anatomi og fysiologi knyttet til bryst og amming.....</i>	<i>6</i>
<i>Emne 2 –Veiledningspedagogikk.....</i>	<i>7</i>
<i>Emne 3 – Ammeutfordringer og komplikasjoner.....</i>	<i>8</i>
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER	10
ARBEIDSKRAV OG VURDERINGSORDNINGER.....	11
VURDERINGSUTTRYKK.....	12

Utdanningens navn

Utdanningens navn er Ammeveiledning.

Formål med utdanningen

Studiet er en videreutdanning basert på fagskoleutdanningen Barsel- og barnepleie, 60 stp., og skal gi barsel- og barnepleiere som jobber med ammende en spisskompetanse. Utdanningen vil følge de nasjonale og internasjonale retningslinjer for amming. Nasjonale helsemyndigheter i Norge anbefaler amming i ett år, mens anbefalingen internasjonalt er to år (FHI, 2024).

Helsepersonell er en viktig kilde til informasjon for nybakte foreldre. Ifølge Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2023), er implementeringen av Mor-barn-vennlig standard (MBVS) i føde- og barselavdelinger, neonatalavdelinger og helsestasjoner viktig for å fremme amming (Helse- og omsorgsdepartementet, 2021, *Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold*, s.78). Oppsummert forskning viser at det å få støtte til og veiledning om amming gjør at både mødre som fullammer og mødre som delammer ammer lenger (Sundhedsstyrelsen, 2022). En gjennomgang av studier om helsepersonells kvalifikasjoner viser at de ofte har mangelfull kunnskap om amming (Sundhedsstyrelsen, 2022).

En ansatt med barsel- og barnepleierutdanning og videreutdanning innen ammeveiledning vil etter endt studieløp kunne bidra med kompetanse på et høyere yrkesfaglig nivå, både innen spesialisthelsetjeneste og kommunehelsetjenesten. Det er også nevnt i *NOU 2023:4 Tid for handling* at “Helsepersonellkommissjonen vurderer at høyere yrkesfaglig utdanning kan være et viktig virkemiddel for økt kompetanse som kan kvalifisere for flere oppgaver” (s. 192) og er derfor også et argument for å utvikle nye fagskoletilbud som er i tråd med behovet for kompetanse i helseforetakene.

Nærmere om bakgrunnen for utdanningen

I årene som kommer står helsetjenesten ovenfor betydelige utfordringer med å ha nok tilgjengelige ressurser og kompetanse til å møte en økende etterspørsel etter tjenester.

Helsepersonell er den største ressursen i helse- og omsorgstjenesten, og mer fornuftig bruk av arbeidskraften er derfor sentralt for å få til bærekraftige tjenester. Det innebærer at personell må utdannes og rekrutteres i tråd med behovene i tjenesten. Fagskolen har som mål å øke læringsutbyttet til studentene ved å tilby videreutdanning innen ammeveiledning. På den måten kan en barsel- og barnepleier bidra til økt kunnskap og veiledning for ammeveiledning både i spesialisthelsetjenesten og i kommunehelsetjenesten. Kortere liggetid på sykehus og raskere tilbake til jobb er en utfordring som utfordrer å imøtekomme FHI og WHO's anbefaling om amming.

Opptakskrav

Grunnlag for opptak er fullført fagskoleutdanning innen Barsel- og barnepleie på 60 studiepoeng. Det er også mulig å bli tatt opp ved studiet gjennom realkompetansevurdering, f.eks. bachelor/masterutdanninger med en aktuell helserettet autorisasjon (sykepleier, helsesykepleier, jordmor). Realkompetanse er all kompetanse en person har tilegna seg gjennom formell, ikke-formell og uformell læring. Dette kan være kunnskaper og ferdigheter tilegna gjennom utdanning, lønn eller ulønna arbeid, organisasjonserfaring, fritidsaktiviteter, eller på annen måte (jf. § 1-4 i forskrift for Fagskolen Rogaland <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-12-18-2022>).

Omfang og arbeidsmengde

Emne	Navn	Uker (fulltid)	Uker (deltid)	Studiepoeng	Studieinnsats (timer)	Undervisning, vurdering & veiledning(t)	Selvstudium (t)
Emne 1	Anatomi og fysiologi knyttet til bryst og amming	6	12	8	200	102	98
Emne 2	Veiledningspedagogikk	7	14	11	250	127	123
Emne 3	Ammeutfordringer og komplikasjoner	7	14	11	300	153	147
	<i>Totalt:</i>	20	40	30	750	382	368

Ett studiepoeng tilsvarer 25 t. studiebelastning

Organisering av utdanningen

Ammeveiledning er et 1/2-årig utdanningstilbud på deltid som tas over ett år (30 studiepoeng). Utdanningen er nettbasert, hvor studentene kan møte i undervisningslokalet, følge samlingen over nettet (videooverføring) eller se i opptak. Studieplanen består av tre emner med fast progresjon mellom dem.

Det vil være to dager obligatorisk samling i emne 3.

Læringsutbyttebeskrivelser

Læringsutbytte for utdanningen som helhet

Etter fullført og bestått utdanning har kandidaten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

Kunnskap <ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om anatomiske og fysiologiske hindringer for optimal amming
• har kunnskap om colostrum/morsmelkens innhold i alle faser
• har kunnskap om ammingens betydning for mor og barns helse
• har kunnskap om amming til barn med spesielle behov
• har kunnskap om medikamenters påvirkning ved amming for mor og barn
• har kunnskap om veiledning og simulering som metode
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen barselomsorg, og forstå betydningen av egen yrkesutøvelse
• har forståelse for god ressursutnyttelse i et samfunnsperspektiv
Ferdigheter <ul style="list-style-type: none">
• kan veilede og gi råd om amming til mødre og deres familier
• kan anvende kunnskap i praktisk ammeveiledning gjennom hele ammeperioden
• kan anvende hjelpemidler i ammingen
• kan undervise, veilede og gi råd til helsepersonell
• kan anvende relevant lovverk og gjeldende prosedyrer
• kan anvende kunnskap om fysisk og psykisk utfordringer som kompliserer amming
• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for yrkesfaglige problemstillinger
• kan identifisere et behov for iverksetting av tiltak som sikrer god pasientflyt innenfor eget ansvarsområde
Generell kompetanse <ul style="list-style-type: none">
• kan finne, henviser til og bruke teoretisk kunnskap i sitt arbeid med amming
• tar initiativ til evaluering/forbedring av praksis på eget arbeidssted
• kan bygge relasjoner og samhandle i tverrfaglige team ift. mål om å oppnå vellykket amming
• har utviklet en etisk grunnholdning i sin utøvelse av barsel- og barnepleie i møtet med mennesker fra forskjellige kulturer og forskjellige behov. Kan bidra i etiske refleksjoner i samarbeid med andre relevante yrkesgrupper
• har forståelse for eget ansvarsområde, og ivareta faglig forsvarlighet på egen arbeidsplass og kan bidra til å utvikle arbeidsmetoder ved å dele kompetanse
• kan bidra med forbedringsforslag og korrigerende tiltak i yrkesutøvelsen
• har kunnskaper om ammingens betydning i et samfunnsperspektiv

Emne 1 – Anatomi og fysiologi knyttet til bryst og amming

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• Har utvidet kunnskap om anatomi og fysiologi knyttet til amming og barnets evne til å die
• har kunnskap om etikk og yrkesetiske prinsipper og dilemma, relevante teorier og arbeidsmåter samt etisk refleksjon
• har kunnskap om relasjonskompetansen, samhandling og kommunikasjonsverktøy som er relevant for yrkesutøvelsen til barselkvinne og dens familie
• har kunnskap/teoretisk forståelse om ulike teknikker og metoder for vellykket amming
• kan vurdere eget arbeid i forhold til lovverk, forskrifter og nasjonale retningslinjer samt WHO's direktiv for vellykket amming
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om morsmelkens innhold i alle faser og ammingens betydning for mor og barns helse
• forstår betydningen av vellykket amming i et samfunnsperspektiv
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan anvende relasjonskompetansen, samhandling og kommunikasjonsverktøy for veiledning som er relevante for yrkesutøvelsen til barselkvinnen og dens familie
• kan anvende yrkesetiske prinsipper og dilemma som grunnlag for etisk refleksjon rundt praktiske problemstillinger
• kan anvende kunnskap om kommunikasjonsferdigheter til profesjonell samhandling med barselkvinnen og dens familie
• kan utøve ulike teknikker og metoder for vellykket amming
• kan finne og henviser til relevant lovverk, forskrift og nasjonale og internasjonale føringer
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har utviklet en etisk forståelse som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over eget arbeid, samt gjennom kommunikasjon og samhandling i situasjoner med barselkvinnen og dens familie og i et tverrfaglig arbeidsmiljø
• kan utføre arbeidet etter gitte prosedyrer for amming
• kan bygge relasjoner basert på holdninger og verdier knyttet til helhetlig menneskesyn, likeverd og respekt, slik at barselkvinnen og dens familie opplever trygghet og har tillit til de ulike tjenestene
• kan utøve yrket sitt faglig forsvarlig utfra anbefalinger og gjeldende regelverk
<ul style="list-style-type: none">
• Tema
• Amming
• Amming i historisk perspektiv
• Ammeforekomst (nasjonalt/internasjonalt)
• Etikk
• Mor barn vennlig standard (MBVS)

- Ti trinn for vellykket amming (WHO)

Emne 2 –Veiledningspedagogikk

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om kommunikasjon og veiledningsferdigheter i praksis
• har kunnskap om veiledningsmetodikk som anvendes i praksis og til ulike situasjoner knyttet til mor og barn
• har kunnskap om samarbeid med ulike aktører innen fagfeltet for å fremme fagutvikling
• har kjennskap til yrkespedagogiske prinsipper
• kan finne, henviser til og bruke teoretisk kunnskap om veiledning
• ha kunnskap om digitale verktøy til bruk i veiledning
• ha kunnskap om medvirkning, mestring og motivasjonsstrategier
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan reflektere, kommunisere og samhandle med ulike parter for å skape tillit og bygge gode relasjoner
• kan anvende fagstoff, verktøy og teknikker som brukes innenfor veiledning, og kunne kommunisere om dette i fagets terminologi
• kan anvende målrettet veiledning og legge til rette for refleksjon og vekst
• kan lytte, utfordre, støtte og ta i bruk ulike perspektiver og skape framdrift og vekst i et veiledningsforløp
• kan kartlegge behov for planer og tiltak, både individuelt og gjennom tverrfaglig samarbeid
• kan kartlegge behov og iverksette enkle tiltak som bidrar til medvirkning, mestring og motivasjon
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har forståelse for yrkespedagogiske prinsipper i veiledning
• kan forstå og benytte analyse og egen refleksjon i sin veilederpraksis
• kan utføre veiledning etter samfunnets behov for kvalitet i helsetjenesten
• kan utføre veiledningsmetoder tilpasset pasientenes behov og læreforutsetninger utfra psykisk og fysiske behov og kultur dimensjon
• kan gjennomføre tverrfaglig samarbeid innen fagfeltet for å fremme fagutvikling
• kan bygge relasjoner med kollegaer på egen arbeidsplass og eksterne samarbeidspartnere på sykehus og kommunale tjenester
• kan benytte relevante digitale verktøy og veilede i disse
• forstår betydningen av samarbeid med pasienten og pårørende
• kan synliggjøre og benytte egen veilederkompetanse for bruk på egen arbeidsplass

Tema

- Veiledningsmetodikk
- Relasjonskompetanse og maktforhold
- Autonomi
- Empati
- Samtaleteknikk
- Språk og kulturforståelse
- Motivasjon
- Mestringstro

Emne 3 – Ammeutfordringer og komplikasjoner

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

- har kunnskap om årsak til ammeutfordringer hos den enkelte barselkvinne og die utfordringer hos barnet
- har kunnskap om komplikasjoner hos barnet som kan gi utfordringer knyttet til diing og ernæring
- har kunnskap om fysiske og psykiske komplikasjoner hos barselkvinne som kan gi utfordringer knyttet til amming
- har kunnskap om medikamenters påvirkning ved amming for mor og barn
- har kjennskap til lovverk, forskrifter og nasjonale retningslinjer, samt WHO's direktiv for vellykket amming, ti trinn for vellykket amming og mor-barn vennlig standard (MBVS)
- har kunnskap om konsekvenser av manglende ernæring i barseltid og spebarns periode
- har kunnskap om medisinsk teknisk utstyr, teknologi og andre hjelpemidler knyttet til amming
- har kunnskap om organisering av tilbud innen barselomsorg og småbarns omsorg i spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten
- har kunnskap om simulering som metode og forstå betydningen av dette
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap knyttet til amming og barnets helse
- forstå viktigheten av ammingens betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv

Ferdigheter

- kan anvende kunnskap om ammeutfordringer og komplikasjoner hos barselkvinne og barnet
- kan anvende kunnskap om medisinsk teknisk utstyr, teknologi og andre hjelpemidler knyttet til amming
- kan anvende WHO's ti trinn for vellykket amming

- kan anvende verktøy og teknikker innenfor simulering og probleidentifisering samt finne informasjon og fagstoff om dette i fagfeltets terminologi
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for ulike problemstillinger innenfor amming og diing
- kan anvende sin kunnskap til å identifisere en problemstilling og foreslå tiltak for problemløsning av utfordringer knyttet til amming og diing samt omsorg og pleie for det nyfødte barn og i barnets første leveår

Generell kompetanse

- har utviklet kompetanse innen ulike problemstillinger og komplikasjoner knyttet til amming og diing
- har forståelse for kvalitetsarbeid i helsetjenesten som del av en større sammenheng, ift. konsekvenser i et samfunnsperspektiv
- kan bruke sin kompetanse og sine ferdigheter til å utvikle metoder og tjenester som er relevante i forhold til kvalitet
- kan forstå betydningen av å veilede og veiledningens rolle
- kan bruke sin kompetanse i forhold til simulering
- kan samhandle med andre fagpersoner til effektiv ressursutnyttelse og imøtekomme behov hos målgruppen

Tema:

- Individuell tilpasning mor/barn
- Kommunikasjon og samhandling til pasienter i krise
- Mastitt
- Soppinfeksjon/Trøske
- Såre brystknopper
- Stramt tungebånd
- Implantat og brystoperasjoner
- Melkeproduksjonsregulering
- Sårbarhet/intimt område
- Psykiske utfordringer
- Simulering som metode

Indre sammenheng i utdanningen

Emnene tas fortrinnsvis i kronologisk rekkefølge jf. *Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen Rogaland § 2 -13. Studieprogresjon*. Rektor kan gi dispensasjon til å utsette, dersom særskilte grunner foreligger etter søknad.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Innledning

Studentene har ansvar for egen læring og utdanningen legger vekt på arbeidsformer som fordrer at studentene er aktive og har stor egenaktivitet. Utdanning krever stor bevissthet rundt egne læringsprosesser og egen innsats. Fagskolens rolle er å tilrettelegge for læring, motivere, støtte og veilede studentene og sørge for at de får utnyttet sitt læringspotensial.

Arbeids- og studieformene vil ta utgangspunkt i prinsippet om å aktivisere studentenes tanker, kunnskap og erfaringer knyttet til utdanningen. Det legges derfor opp til ulike arbeids- og studieformer:

E-læring

Fagskolen legger opp til digital læring. Studentene vil motta oppgaver og forelesninger, kunne diskutere og arbeide med disse og levere via læringsplattformen. Studentene vil få veiledning og oppfølging via læringsplattformen, både individuelt og i grupper.

Forelesninger

Forelesningene vil være organisert og bli gjennomført etter fastsatt arbeidsplan. Det vil være mulig å følge forelesningene både i undervisningslokalet og via videooverføring. Opptak av forelesningene blir lagt ut i etterkant for repetisjon til selvstudium, for eksempel før eksamen, samt for dem som ikke har mulighet til å følge undervisningen i sanntid.

Selvstudium

I arbeid på egenhånd inngår lesing av fagbøker og nettbasert fagstoff. Det forventes at studentene forbereder seg til undervisning og veiledning samt at de har satt seg inn i stoff som skal gjennomgås.

Veiledning

Det vil bli satt av tidspunkt for veiledning som ledd i undervisningen. Det blir gitt individuell veiledning på arbeidskrav. Det skal avtales veiledning individuelt eller i gruppe tilsvarende 20 minutter per student per emne. Dersom tre eller flere studenter samarbeider og mottar veiledning samlet gis gruppen inntil 40 min.

Problembasert læring

I problembasert læring blir studentene presentert for ulike caser og problemstillinger for å belyse utfordringer de vil møte i arbeidslivet. På denne måten vil studentene kunne integrere kunnskap, ferdigheter og holdninger. Problembasert læring kan foregå individuelt eller i grupper.

Muntlige presentasjoner

Studentene skal gjennomføres muntlige presentasjoner i løpet av studiet. Presentasjonene er knyttet til de obligatoriske arbeidskravene.

Arbeidskrav og vurderingsordninger

Vurderingsbestemmelsene er utarbeidet i henhold til *Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen Rogaland, Kapittel 5, Vurdering og eksamen.*

Vurderingen består av underveisvurdering og sluttvurdering.

Underveisvurdering (formativ vurdering)

Arbeidskrav

Studentene skal levere inn flere skriftlige arbeidskrav i hvert emne. Oppgavene vil variere i omfang. Studentene får veiledning og tilbakemelding på arbeidskravene. Innleveringer og tilbakemelding skal skje via WiseFlow til fastsatt frist.

Det er krav om 100 % innlevering av arbeidskravene for å kunne avlegge eksamen for hvert emne, jf. forskriften for høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen Rogaland § 5-4. *Rett til å gå opp til eksamen.*

Underveisvurderingen bygger på fire elementer:

- Studentene skal vite hva de skal lære
- Studentene skal foreta egenvurdering - refleksjon
- Studentene skal få tilbakemelding - veiledning
- Studentene skal få framovermelding - veiledning

Sluttvurdering (summativ vurdering)

Avsluttende vurdering består av

1. obligatorisk skriftlig arbeid i hvert emne (jf. arbeidskrav)
2. eksamen i hvert emne

Obligatorisk skriftlig arbeid (arbeidskrav) vurderes til godkjent eller ikke godkjent før fremstilling til emneeksamen. Godkjenning innebærer at arbeidet er innlevert, godkjent og veiledning er mottatt.

Eksamensoppgavene bygger på studieplanens læringsutbyttebeskrivelser for emnene. Disse vektlegger studentenes evne til refleksjon, analyse, vurdering og anvendelse av kunnskap i arbeidet.

Det avlegges hjemmeeksamen med karakterer for hvert emne med karakterskalaen A til F, der A er beste karakter. Det kreves karakteren E eller bedre for at eksamen skal være bestått.

Vurderingsuttrykk

Karakterskala er A – F iht. § 5-2. *Vurderingsuttrykk* i forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen Rogaland.

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.
<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
Bestått	Bestått	Prestasjon som tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både tilfredsstillende vurderingsevne og selvstendighet.
Ikke bestått	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Det utstedes vitnemål når eksamen i alle emnene er bestått.